

Beslutsinstans: Socialnämnd

Datum och tid: måndag 28 september 2026 Kl. 08:30

Plats: Hillingsäter

1	Upprop		
2	Val av justerare		
3	Delårsrapport 2026	2026/168	2 - 13
4	Justering av benämning i taxor 2026–2028	2026/185	14 - 15
5	Revidering av riktlinjer för arvode och omkostnadsersättningar samt sociala förmåner för familjehem	2026/193	16 - 32
6	Socialchefens information	2026/51	
7	Ordförandes information	2026/194	
8	Åtterrapportering av delegationsbeslut 2026	2026/9	33 - 86
9	Meddelanden 2026	2026/7	87

Helen Greus (SD)
Socialnämndens ordförande

Alexandra Järvelä Stenlund
Nämndsekreterare

Sektor/enhet
Socialchef
Gunnar Wigstrand

Tjänsteskrivelse
2026-09-16
2026/168

Tjänsteskrivelse delårsbokslut 2026

Beslutsförslag

Socialnämnden godkänner delårsrapporten för januari–augusti 2026.

Socialnämnden ser allvarligt på det prognostiserade underskottet och uppdrar åt sektoromsorg att fortsätta arbetet med åtgärder för ekonomi i balans.

Ärendets beredning

Sektoromsorgs ledningsgrupp

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden redovisar efter augusti 2026 ett negativt resultat om 8,4 mnkr jämfört med budget. Det prognostiserade resultatet för helåret uppgår till –10,2 mnkr. De största avvikelserna finns inom äldreomsorgen och individ- och familjeomsorgen, men även enheten för stöd och service redovisar ett underskott.

Underskotten inom äldreomsorgen är främst kopplade till sjukfrånvaro, vikariebrist, övertid och behov av extrapersonal. Inom IFO beror underskottet huvudsakligen på kostnader för externa placeringar.

Sektorn har samtidigt vidtagit och planerar fortsatta åtgärder för att förbättra det ekonomiska resultatet. Fokus ligger bland annat på bemanning, minskad sjukfrånvaro, effektivare resursutnyttjande, minskade kostnader för övertid och inhyrd personal samt att utveckla förebyggande insatser och lösningar på hemmaplan.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden ansvarar för kommunens verksamhet inom socialtjänst, omsorg, stöd och kommunal hälso- och sjukvård. Verksamheten omfattar bland annat äldreomsorg, individ- och familjeomsorg, stöd och service samt kommunal primärvård och rehabilitering.

Det ekonomiska utfallet efter augusti visar en negativ avvikelse mot budget på 8,4 mnkr. Äldreomsorgen redovisar en avvikelse på –5,4 mnkr, IFO –5,1 mnkr och enheten för stöd och service –1,0 mnkr. Kommunal primärvård redovisar däremot ett positivt resultat på 0,8 mnkr.

Inom äldreomsorgen har bemanningsutmaningar, sjukfrånvaro och minskad tillgång till timanställda medfört ökade kostnader för bland annat övertid och extrapersonal. Samtidigt har bemanningen anpassats genom förflyttning av personal mellan enheter och tomma platser har periodvis kunnat nyttjas för korttids- och växelboende.

Inom IFO är kostnaderna för externa placeringar den huvudsakliga orsaken till underskottet. Verksamheten arbetar därför med att utveckla öppenvårdsinsatser och lösningar på hemmaplan för att, när det är möjligt, minska behovet av externa placeringar.

Sektor omsorg arbetar fortsatt med åtgärder för att förbättra ekonomin. Dessa omfattar bland annat effektivare bemannings- och sommarplanering, minskad sjukfrånvaro, bättre användning av resurstid samt minskade kostnader för övertid och inhyrd personal. Även ökade intäkter genom försäljning av korttidsplatser och ersättningar inom LSS ingår i arbetet.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Socialnämndens ekonomiska utfall efter augusti 2026 är –8,4 mnkr mot budget och helårsprognosen uppgår till –10,2 mnkr. Underskottet innebär en negativ påverkan på kommunens ekonomi.

Fortsatta åtgärder krävs för att begränsa underskottet och skapa förutsättningar för en ekonomi i balans. Åtgärderna ska genomföras med hänsyn till verksamhetens lagstadgade uppdrag samt kvalitet och trygghet för den enskilde.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

De föreslagna åtgärderna syftar till att använda sektoromsorgs resurser mer effektivt samtidigt som kvalitet, trygghet och den enskildes behov ska säkerställas.

Ett fortsatt förebyggande arbete, tidiga insatser och lösningar på hemmaplan kan bidra till att minska behovet av mer omfattande insatser. Inom äldreomsorgen ska arbetet samtidigt säkerställa att den enskilde får en trygg och individanpassad vård och omsorg.

Några särskilda miljömässiga konsekvenser av beslutet har inte identifierats.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse

Delårsrapport för 2026

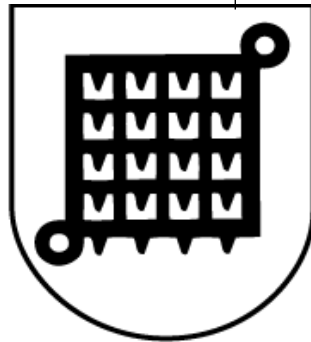
Sändlista:

Lena Hammar ekonomichef

Kommunstyrelsen

Gunnar Wigstrand

Socialchef

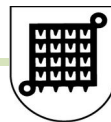
Delårsrapport 2026

Socialnämnden

Innehållsförteckning

Nämnderna.....	4
<i>Verksamhetsbeskrivning.....</i>	<i>4</i>
<i>Händelser av väsentlig betydelse.....</i>	<i>4</i>
<i>Resultaträkning.....</i>	<i>5</i>
<i>Utfall per verksamhetsområde.....</i>	<i>6</i>
<i>Analys av utfall per verksamhetsområde.....</i>	<i>6</i>
<i>Uppföljning politiska uppdrag.....</i>	<i>7</i>
<i>Volym- och nyckeltal.....</i>	<i>7</i>
<i>Sektorns målarbete.....</i>	<i>8</i>
<i>Investeringsredovisning.....</i>	<i>9</i>
<i>Förväntad utveckling.....</i>	<i>10</i>
<i>Slutsats.....</i>	<i>10</i>

Nämnderna

Verksamhetsbeskrivning

Socialnämndens uppdrag och verksamhet

Socialnämnden ansvarar för kommunens verksamhet inom socialtjänst, omsorg, stöd och kommunal hälso- och sjukvård. Nämndens uppdrag är att främja invånarnas sociala och ekonomiska trygghet, bidra till jämlika levnadsvillkor samt ge stöd och insatser som skapar förutsättningar för ett tryggt, värdigt och så självständigt liv som möjligt.

Verksamheten bedrivs huvudsakligen med stöd av socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt hälso- och sjukvårdslagen (HSL). En grundläggande utgångspunkt är att insatser inom socialtjänsten och omsorgen ges i samråd med den enskilde och utifrån individuella behov. I särskilda fall kan lagstiftningen medge eller kräva insatser utan den enskildes samtycke.

Socialnämndens verksamhet omfattar nämndverksamhet, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg, stöd och service samt kommunal hälso- och sjukvård. Verksamheterna omfattar bland annat omsorg och stöd till äldre, insatser till personer med funktionsnedsättning, stöd till barn, unga och vuxna samt kommunal hälso- och sjukvård och hemsjukvård.

Verksamheten leds av socialchef tillsammans med enhetschefer för respektive verksamhetsområde. I lednings- och kvalitetsarbetet ingår även medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS), socialt ansvarig samordnare (SAS) samt funktioner inom ekonomi, HR och verksamhetsutveckling. Organisationen ska säkerställa en tydlig styrning, uppföljning och utveckling av verksamheten samt att lagstadgade krav på kvalitet, rättssäkerhet och patientsäkerhet uppfylls.

Socialnämndens verksamhet utgör en central del av kommunens välfärdsuppdrag och omfattar insatser som ges både till enskilda individer och till kommunens invånare som helhet.

Händelser av väsentlig betydelse

Äldreomsorg

Dagverksamheten har bedrivits en dag per vecka med cirka 10 deltagare. Under perioden har personalen genomfört kompetenshöjande insatser, bland annat inom aktivt medarbetarskap, med stöd av Äldreomsorgsliftet.

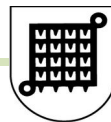
Korttidsenheten hade till och med augusti en genomsnittlig beläggning på 83 procent och 177 vårddygn har sålts till grannkommuner. Sedan juli har åtta platser varit lediga, fördelade på två avdelningar. Vid perioder med hög efterfrågan har lediga platser nyttjats för korttids- och växelboende. Bemanningen har löpande anpassats efter beläggningen genom förflyttning av personal mellan avdelningarna, i syfte att effektivisera resursutnyttjandet och begränsa kostnaderna.

På boendena har beläggningen under året varierat, efter en inledande period med full beläggning. Under större delen av året har sjukfrånvaron varit hög, främst i form av kortare frånvaro men även med några längre sjukskrivningar. Vid perioder med särskilt krävande situationer kring brukare har verksamheten behövt förstärka bemanningen med extrapersonal.

Arbetet med personcentrerad vård har utvecklats positivt och fungerar väl. Ett gott samarbete mellan medarbetarna kring de boende bidrar till en sammanhållen och individanpassad vård och omsorg. Arbetet med Stjärnmärkning av Hovesten har påbörjats och är under uppstart

Individ- och familjeomsorg

De kostnader som överstiger budgetramen inom individ- och familjeomsorgen avser främst externa placeringar. Verksamheten arbetar aktivt med tidiga och förebyggande insatser genom öppenvården för att, där det är möjligt, erbjuda stöd på hemmaplan och därigenom minska behovet

av placeringar. Arbetet omfattar både vuxna med skadligt bruk och beroende samt barn och unga, där tidiga stödinsatser till barn och föräldrar är centrala.

Omställningsarbetet utifrån den nya socialtjänstlagen har fortsatt och kommunen har kommit långt i utvecklingen av insatser utan föregående behovsbedömning (IUB). Även det tvärprofessionella arbetet inom Backa Barnet är en viktig del i det förebyggande arbetet och behöver fortsatt utvecklas och följas över tid.

Inom ekonomiskt bistånd sker ett nära samarbete med AMI med fokus på att stärka individers väg mot egen försörjning. Kommunens tillgång till praktikplatser behöver öka för att möjliggöra genomförandet av aktivitetskravet. Arbetet pågår även med att utveckla en verksamhet där personer som beviljats ekonomiskt bistånd kan erbjudas aktivitet och sysselsättning från ett tidigt skede, med målsättningen att stärka möjligheterna till egen försörjning.

Kommunal primärvård och rehabilitering

Under året har verksamheten påverkats av bemanningssituationen, personalomsättning och ökade kostnader för vikarier och hyrpersonal.

För att säkerställa rehabiliteringsinsatserna anlätades under sommaren en konsult för att täcka behovet av två fysioterapeuter, vilket bidrog till kontinuitet i verksamheten. Personalomsättningen bland sjuksköterskor har minskat, men föräldraledigheter och rekryteringar har medfört ökade kostnader för vikarier under rekrytering, introduktion och upplärning. Under sommaren behövde även bemanningsföretag anlitas, vilket medförde högre personalkostnader. Kostnadsökningen har delvis balanserats genom att vikarier och hyrpersonal i stor utsträckning har ersatt föräldraledig personal. Trots låg bemanning har verksamheten genom daglig planering och prioritering kunnat upprätthålla verksamheten på ett fungerande sätt.

Från och med juli har kostnaden för hyrda hjälpmedel ökat med 11 procent. Effekten av kostnadsökningen har ännu inte analyserats fullt ut, då uppföljningen till och med augusti pågår

Enheten för stöd och service

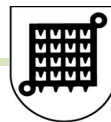
Under perioden har en ny brukare flyttat in på gruppboenden Soläng, vilket medfört ett ökat behov av dubbelbemanning. Ett nytt boendebeslut för gymnasieungdom verkställs från höstterminen 2026.

Korttidstillsyn för gymnasieungdom bedrivs sedan årsskiftet på Renvägen med en flexibel bemanning utifrån ungdomarnas behov.

Inom daglig verksamhet har antalet beslut stabiliserats, men efterfrågan är fortsatt hög. Inom personlig assistans har bemanningen stabiliserats och övertiden minskat. Ett förändrat beslut från Försäkringskassan har samtidigt kraftigt minskat tidsavdraget för HSL-insatser och förbättrat verksamhetens ekonomiska förutsättningar.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 202508	Utfall 202608	Budget 202608	Avvikelse mot budget
Intäkter	26 256	26 443	17 330	9 113
Kommunbidrag	120 361	131 077	131 077	0
Summa intäkter	146 617	157 520	148 407	9 113
Personalkostnader	-103 924	-105 422	-94 028	-11 394
Övriga kostnader	-61 120	-59 700	-54 339	-5 361
Kapitalkostnader	-43	-847	-40	-807
Summa kostnader	-165 087	-165 969	-148 407	-17 562
Periodens resultat	-18 470	-8 449	0	-8 449

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 202508	Utfall 202608	Budget 202608	Avvikelse 202608	Budget 2026	Prognos 2026
Nämndsverksamhet	349	1 635	2 731	1 096	4 096	0
Omsorgskontor	6 431	5 086	5 111	25	7 666	200
Äldreomsorg	58 910	58 769	53 335	-5 433	80 003	-7 000
Kommunal primärvård	15 913	14 900	15 684	784	23 526	1 200
Individ- och familjeomsorg*	31 601	35 733	30 670	-5 064	46 004	-5 000
Enheten för stöd och service	18 585	16 241	15 276	-966	22 914	-1 300
Sektorchef	7 043	7 163	8 271	1 108	12 407	1 700
Totalt	138 831	139 527	131 077	-8 449	196 616	-10 200

* F rom 1 mars 2026 har AMI övergått till sektor omsorg från att tidigare varit organiserad under sektor samhällsutveckling.

Analys av utfall per verksamhetsområde

Äldreomsorg

erksamheten har haft bemanningsutmaningar till följd av både kort- och långvarig sjukfrånvaro samt minskad tillgång till timanställda. Under perioder har extrapersonal behövt sättas in på grund av hög oro bland brukare, vilket tillsammans med brist på vikarier har medfört ökade kostnader för övertid.

Den lägre beläggningen har medfört minskade hyresintäkter, samtidigt som vårdtyngden och kravet på grundbemanning begränsar möjligheten att minska personal. Bemanningen har därför löpande anpassats genom förflyttning av personal mellan enheterna. Det finns fortsatt behov av att utveckla samarbetet mellan enheterna för att bättre kunna nyttja befintliga resurser.

Tomma platser har periodvis nyttjats för korttids- och växelboende och försäljning av vård dygn till andra kommuner har bidragit till ökade intäkter. Användningen av pandemiförrådet har samtidigt minskat behovet av inköp.

Individ- och familjeomsorg

Underskottet inom individ- och familjeomsorgen jämfört med budget beror främst på kostsamma externa placeringar av barn, unga och vuxna. Under perioden har bland annat en nödvändig förälder- och barnplacering på HVB samt en placering av en vuxen person med samsjuklighet medfört betydande kostnader. I det senare fallet har kommunen inte lyckats få Regionen att stå för sin del av kostnaderna.

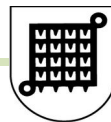
Kostnader för externa placeringar är svåra att förutse och påverkar därför verksamhetens ekonomiska utfall i stor utsträckning. Verksamheten arbetar aktivt med att utveckla och använda öppenvårdsinsatser och lösningar på hemmaplan för att, när det är möjligt, minska behovet av externa placeringar. Den befintliga öppenvården är välfungerande, men kan inte alltid möta de behov som uppstår och externa placeringar är därför i vissa fall nödvändig

Kommunal primärvård

Under sommaren har verksamheten haft omfattande föräldraledighet och bemannat delar av behovet genom extern personal. Sommarbemanningen har fungerat väl och begränsad frånvaro, tillsammans med daglig planering och arbetsfördelning, har bidragit till att hålla övertidsuttaget på en låg nivå.

Den dagliga planeringen och en full bemanning på tjänsterna har gett verksamheten bättre förutsättningar att anpassa bemanningen efter det faktiska behovet och endast ersätta personal vid behov. Arbetssättet har samtidigt tydliggjort verksamhetens arbetsuppgifter och den ungefärliga tidsåtgången, vilket skapar bättre förutsättningar för resursplanering och effektiv bemanning.

Ett fortsatt aktivt arbete med daglig planering och arbetsfördelning är viktigt för att bibehålla ett effektivt resursutnyttjande och en god ekonomisk utveckling. Tidig planering inför kommande

sommar är också viktig för att säkerställa en välfungerande och kostnadseffektiv bemanning.

Enheten för stöd och service

Det negativa resultatet för LSS-verksamheten beror främst på fortsatt höga kostnader för köpta placeringar samt att Soläng inte varit fullt belagt samtidigt som bemanningsbehovet varit oförändrat. Under perioden har även ett tillfälligt beslut om korttidsvistelse tillkommit

Personlig assistans har tidigare medfört höga kostnader till följd av omfattande HSL-insatser. Detta har nu åtgärdats genom ett förändrat beslut, vilket förbättrar de ekonomiska förutsättningarna. Effekten syns dock ännu inte fullt ut i resultatet eftersom utbetalningen av assistansersättningen har fördröjts på grund av handläggningstiden.

Uppföljning politiska uppdrag

Volym- och nyckeltal

Volym- och nyckeltalsredovisning

Verksamhet	2023	2024	2025	Utfall 202608
Betal dagar till regionen	0	0	0	16
Äldreomsorg				
Antal platser särskilt boende, vid bokslutsdatum	78	78	78	78
Belagda platser särskilt boende, vid bokslutsdatum	74	78	70	68
Belagda platser i genomsnitt för perioden, särskilt boende	-	-	75	70
Nyttjandegrad särskilt boende, vid bokslutsdatum	95 %	100 %	90 %	87 %
Nettokostnad per plats särskilt boende, tkr/plats	581	692	753	556
Antal korttidsplatser	10	10	10	10
Belagda platser i genomsnitt för perioden, korttid	-	-	84 %	91 %
Antal hemtjänsttimmar, vid bokslutsdatum	36 407	37 022	46 315	42 516
Utförda hemtjänsttimmar för perioden	-	-	33 981	25 510
Antal personer med beviljad hemtjänst, genomsnitt under året	228	287	249	235
Antal inskrivna i hemsjukvården, vid bokslutsdatum	156	153	153	153 *
Individ och familjeomsorg	2 023	2 024	2 025	202 608
Institutionsvård barn och unga, tkr	4 818	4 365	8 046	5 426
Konsulentstödda familjehem, barn och unga, tkr	307	2 535	1 471	2 038
Institutionsvård, vuxna missbrukare, tkr	2 117	1 032	3 523	2 230
Ekonomiskt bistånd, tkr	7 496	6 115	6 687	3 590
Enhet för stöd och service				
Antal vuxna med boendebeslut egen regi, genomsnitt	12	13	14	14
Nettokostnad per plats, tkr/plats	546	575	623	411
Antal placeringar externt**, genomsnitt	4	3	4	5
Nettokostnad per extern plats, tkr/plats	1 635	1 197	1 024	709

* System för uppföljning av inskrivna i hemsjukvården saknas, därav senast fastställda uppgift.
Åren 2023-2025 avser helårsstatistik, för 2026 avser statistiken 8 månader.

Sektorns målarbete

Stärkt Trygghet

Verksamhetsmål	Mått	Kommentar
Antalet utsedda brottsförebyggande inrapportörer inom förvaltningen skall öka	 antal	Samtliga enheter har utsett inrapportörer enligt plan. Arbetet fortskrider.

Ökad självförsörjning

Verksamhetsmål	Mått	Kommentar
Kostnaden för ekonomiskt bistånd skall minska med 2000 tkr mellan åren 2026-2027.	 Utfall 2024 (basår): 5906 tkr	Målluppfyllelsen visar en stabil utveckling inom ekonomiskt bistånd. Den genomsnittliga månadsutbetalningen till och med augusti 2026 är cirka 100 tkr lägre jämfört med 2025. Under det första halvåret har kostnaderna dock varit relativt oförändrade och antalet aktuella hushåll konstant. Riktlinjer och rutiner hålls aktuella för att säkerställa en rättssäker och kvalitetssäker handläggning. Planering tillsammans med AME pågår kring aktiviteter inom aktivitetskravet och arbetet med KAA-ungdomar har intensifierats, med fokus på studier, aktivitet och annan sysselsättning.

Familjevänlig kommun

Verksamhetsmål	Mått	Kommentar
Antalet erbjudna föräldraskapsstödande utbildningar ska öka.	 Nuläge: 1	Målet är att öka antalet erbjudna föräldraskapsstödande utbildningar, med målsättningen att 30 personer ska genomgå ABC-utbildning under året. Under första halvåret har 27 personer genomgått utbildningen, vilket innebär att målet i stort sett är uppnått redan efter årets första sex månader. Intresset för ABC-utbildningen har därefter varit något lägre, men verksamheten arbetar aktivt för att nå fler föräldrar. Som ett nästa steg planeras mer riktade insatser i samverkan med skolan, vilket bedöms kunna skapa ytterligare möjligheter att erbjuda föräldraskapsstöd och nå nya målgrupper. Sammantaget är utvecklingen positiv och målet bedöms ha goda förutsättningar att nås under året.

Effektiv byråkrati

Verksamhetsmål	Mått	Kommentar
Kostnadseffektivare administration	 Antal årsarbetare (basår 2025): 9,1	Arbetet med att effektivisera administrationen och använda sektorns

Verksamhetsmål	Mått	Kommentar
		resurser ändamålsenligt har fortsatt. Ledningsgruppen har beslutat att samtliga chefer gemensamt ska genomlys sektorns tjänster. Målet för 2026 är 7,28 administrativa årsarbetare inom sektorn. Administrativa resurser samordnas även mellan verksamheter. Vid Solgården delas exempelvis en administrativ tjänst mellan Solgården och KPV, med 50 procent på vardera verksamheten.

Prioriterad kärnverksamhet.

Verksamhetsmål	Mått	Kommentar
Minska beroende av sociala insatser genom ökad självständighet	 Nuläge: 0	Målet är att minska beroendet av sociala insatser genom ökad självständighet. Ett sätt att bidra till målet är att skapa möjligheter till social gemenskap, aktiviteter och service utifrån de enskildas önskemål. Dialog och samverkan sker bland annat med Röda Korset, SPF, Svenska kyrkan och Gena-kören. Insatserna utgår från de enskildas önskemål och bidrar till ökad delaktighet, gemenskap, livskvalitet och glädje.

Företagarvänlig kommun

Verksamhetsmål	Mått	Kommentar
Socialtjänsten ska säkerställa en effektiv användning av resurser genom att samverka med privata aktörer som kan utföra insatsen	 Nuläge: 0	Målet är att socialtjänsten ska säkerställa en effektiv användning av resurser genom att samverka med privata aktörer som kan utföra insatsen. Under perioden har möjligheten att upphandla handling och matinköp via en privat aktör utretts. Syftet var att pröva om insatsen kunde utföras mer effektivt och samtidigt frigöra resurser inom den egna verksamheten. Den beräknade ekonomiska effekten för 2026 uppgick till cirka 600 tkr. Efter genomförd utredning beslutade Socialnämnden i april 2026 att avsluta utredningen och inte gå vidare med en upphandling. Den planerade effektiviseringen genom privat utförare genomförs därmed inte. Målet bedöms därför inte vara fullt uppfyllt under perioden. Samtidigt fortsätter sektorn att se över möjligheterna till samverkan med externa aktörer där detta kan bidra till ett effektivare resursutnyttjande och bibehållen eller förbättrad kvalitet för den enskilde.

Investeringsredovisning

Storlek på grundram, tkr

600

Tabell över investeringar inom grundram

Investering	Verksamhetsområde	Status	Ack utfall, t kr	Budget , tkr
Digitala nyckelskåp	Håvestensgården	Klar	279	279
Totalt			279	279

Förväntad utveckling

Den fortsatta utvecklingen inom sektorn kommer att fokusera på förebyggande arbete, effektivt resursutnyttjande, kompetensförsörjning och stärkt samverkan mellan verksamheterna.

Inom äldreomsorgen innebär den nya socialtjänstlagen och att fler brukare bor kvar längre hemma att de som flyttar in på särskilt boende ofta har mer omfattande omvårdnadsbehov. Detta ställer ökade krav på kompetens, bemanning och samverkan. Arbetet med att kartlägga sjukfrånvaron fortsätter. Aktivt medarbetarskap är en viktig del i arbetet med arbetsmiljö, ansvarstagande och ett positivt arbetsklimat. Tydligare planering och arbetsfördelning ska bidra till ett effektivare resursutnyttjande.

Inom IFO är en välfungerande öppenvård fortsatt viktig för att kunna erbjuda tidiga insatser och lösningar på hemmaplan och därigenom minska behovet av externa placeringar. Arbetet med ekonomiskt bistånd och aktivitetskravet behöver utvecklas vidare.

Inom kommunal primärvård behöver samverkan mellan HSL och SoL stärkas ytterligare för att säkerställa patientsäkerhet och skapa trygghet för den enskilde och berörda professioner.

Inom enheten för stöd och service fortsätter arbetet med att anpassa boende och insatser efter brukarnas behov. På Soläng utreds möjligheten att ta hem en brukare från köpt boende. En ny brukare med omfattande behov har flyttat in, vilket har ökat bemanningsbehovet. Möjligheten för en brukare att flytta från gruppboende till serviceboende är beroende av tillgången på lägenhet. Daglig verksamhet söker nya lokaler med bättre arbetsmiljö och lägre kostnad, samtidigt som brukarinflytandet ska stärkas. Inom personlig assistans förväntas kostnaderna minska till följd av ett mer heltäckande beslut enligt SFB.

Slutsats

Slutsats och åtgärdsplan

Slutsats

Sektor omsorg har i huvudsak kunnat upprätthålla verksamheten trots utmaningar inom bemanning, kompetensförsörjning och ekonomi. De största ekonomiska utmaningarna finns inom äldreomsorg och hemtjänst, där höga personalkostnader påverkas av sjukfrånvaro, vikariebrist och behov av extrapersonal. Även kostnader för externa placeringar inom IFO och LSS påverkar sektorns ekonomiska resultat.

Åtgärder för ekonomi i balans

Sektorn arbetar aktivt med att anpassa bemanning och arbetssätt efter verksamheternas behov. Fokus ligger bland annat på minskad sjukfrånvaro, effektivare användning av resurstid, förbättrad bemannings- och sommarplanering samt minskade kostnader för övertid och inhyrd personal. Inom IFO prioriteras tidiga och förebyggande insatser samt lösningar på hemmaplan för att minska behovet av externa placeringar.

Samtidigt arbetas det med att stärka intäkterna genom försäljning av korttidsplatser och ökade ersättningar inom LSS. Sammantaget bedöms åtgärderna ge bättre förutsättningar för ett effektivare resursutnyttjande och en långsiktigt hållbar ekonomi, samtidigt som kvalitet och trygghet för den enskilde ska säkerställas.

Socialnämnden
Nämndsekreterare
Alexandra Järvelä Stenlund

Tjänsteskrivelse
2026-09-16

Tjänsteskrivelse

Beslutsförslag

Socialnämnden lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

I samband med Länsstyrelsens verksamhetstillsyn har kommunen fått en synpunkt på benämningen av två avgiftsposter i gällande taxor. Dessa kommer således revideras. Justeringen innebär ingen förändring av avgiftsnivåerna eller något annat i de beslutade taxorna för 2026–2028.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse från Dalslands & Säfles alkohol-och tobaksenhet.

Sändlista:

Alkohol och tobakshandläggare.

Alexandra Järvelä Stenlund
Nämndsekreterare

Justering av benämning i taxor 2026–2028

Sammanfattning

I samband med Länsstyrelsens verksamhetstillsyn har kommunen fått en synpunkt på benämningen av två avgiftsposter i gällande taxor för 2026–2028.

Avgiftsposterna är idag benämnda **"Anmälan om ändrade ägarförhållanden, helt nya företrädare"**, dels under alkohollagen, och dels under lag om tobak och liknande produkter.

Länsstyrelsen har påpekat att avgift inte tas ut för själva anmälan utan för den prövning eller tillsyn som kommunen genomför med anledning av anmälan.

Benämningen kommer därför att justeras till **"Prövning/tillsyn med anledning av anmälan om ändrade ägarförhållanden, helt nya företrädare"**.

Justeringen innebär ingen förändring av avgiftsnivåerna eller i övrigt av de beslutade taxorna för 2026–2028.

Informationen lämnas till nämnden för kännedom.

Dalsland och Säfle

Jeanette Krafft, Daniel Berglöv
alkohol/ tobakshandläggare

Sektor/enhet
Nämndsekreterare
Alexandra Järvelä Stenlund

Tjänsteskrivelse
2026-09-16
2026/193

Tjänsteskrivelse

Beslutsförslag

Socialnämnden beslutar att godkänna revideringen av Dalslands familjehemsenhets riktlinjer för arvode och omkostnadsersättningar samt sociala förmåner för familjehem.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts hos Dalsands familjehemsenhet.

Sammanfattning av ärendet

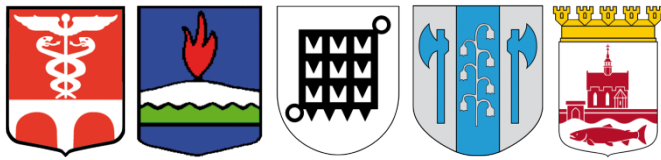
Rutinen gällande ersättning till familjehem behöver revideras. Revideringen har gjorts av Dalslands familjehemsenhet.

Beslutsunderlag:

Dalslands familjehemsenhets förslag på riktlinjer.

Sändlista:

Dalslands familjehemsenhet
Socialsekreterare

Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål

Dalslands familjehemsenhets riktlinjer för arvode och omkostnadsersättningar samt sociala förmåner för familjehem

Antagen av XXXXX

Reviderad 2026-08-26

Innehåll

1	Inledning	3
1.1	Allmänt	3
2	Omkostnadsersättning	4
2.1	Delegation avseende beslut om omkostnadsersättning	4
2.2	Principerna för omkostnadsersättningen	4
2.3	Grundersättning	5
2.4	Tilläggskostnader i de fall inte högsta omkostnadsersättningen utbetalas	6
2.5	Extra utrustning till barnet	7
2.6	Principer för utbetalning av extra omkostnadsersättning	8
2.7	Startbidrag	9
2.8	Beviljade tings tillhörighet	9
3	Arvodet	10
3.1	Delegation avseende beslut om arvodessättning	10
3.2	Principerna för arvodet	10
3.3	Arvodessättning	10
3.4	Förhållanden som kan motivera en höjning av arvodet	11
3.5	Omständigheter som kan reducera arvodet och omkostnadsersättningen	12
3.6	Kompensation genom tillfällig föräldrapenning	12
3.7	Kompensation för inkomstbortfall	12
3.7.1	Delegation avseende beslut om kompensation för förlorad arbetsinkomst	13
4	Avlastning i vården	Error! Bookmark not defined.
5	Särskilda regler avseende jourplaceringar	13
6	Försäkringar	13
7	Familjehemmets sociala förmåner från Försäkringskassan	15

Inledning

Detta material avseende ersättningar till familjehem syftar till att användas av tjänstemän på Dalslands familjehemsenhet.

Utgångspunkten är de riktlinjer som utformats av SKR (Sverige Kommuner och Regioner). Ersättningsnivåerna som nämns i riktlinjerna är maxbelopp som årligen regleras utifrån aktuellt basbelopp. En individuell bedömning i varje enskilt fall skall alltid göras. Revideringar kan göras efter hand.

Ordförklaring; pbb= aktuellt basbelopp.

1.1 Allmänt

De av SKR rekommenderade familjehemmersersättningarna skall tillämpas för socialnämndens familjehemsvård för barn och unga (SKR:s aktuella cirkulär). Detta skall gälla alla placeringar som socialnämnden beslutar om. Ersättningen regleras i särskilt avtal mellan socialnämnden och familjehemmet.

Den ekonomiska ersättningen till familjehemmet består av ett arvode och en omkostnadsersättning. Ersättningen ska alltid utbetalas till den eller de fysiska personer med vilken/vilka socialnämnden ingått avtal om placeringen och ersättningen. Familjehemsvård betraktas inte som yrkesmässig verksamhet och avtal kan endast ingås med fysisk person.

Familjehemsföräldrar är i skattehänseende att betrakta som uppdragstagare som utför arbete för någon annans räkning utan att vara anställd i dennes tjänst och utan att arbetet ingår i näringsverksamhet som bedrivs av uppdragstagaren. Socialnämnden är skyldig att betala sociala avgifter. I de fall socialnämnden är huvudarbetsgivare finns också skyldighet att innehålla preliminär skatt.

Även om familjehemmet bildar bolag förändras inte formerna för utbetalning av ersättningarna. Avtal om att uppdragstagaren själv ska betala skatt och avgifter godtas inte skattemässigt.

Ersättningen utbetalas till familjehemmet i slutet av innevarande månad. Socialnämnden ska lämna kontrolluppgift över såväl utbetalda arvoden som samtliga omkostnadsersättningar. Detta sker av lönekontoret.

Familjehemmen får göra avdrag i sin deklaration med ett belopp som svarar mot omkostnadsersättningen. Observera att detta gäller all omkostnadsersättning även sådant som beviljas vid enstaka tillfällen som extra omkostnadsersättning. Staten bestämmer om

eventuella begränsningar i rätten till avdrag för utgifter som uppkommer i samband med förvärvsinkomster.

I de fall socialnämnden betalar en högre omkostnadsersättning än den centrala rekommendationen (vilket är samma summa som den högsta skattefria) ska nämnden kunna redovisa den ekonomiska beräkning som ligger till grund för ersättningen.

Om det begärs av skattemyndigheten ska familjehemmet kunna få en skriftlig information att lämna till skattemyndigheten avseende den ekonomiska beräkningen och skälen till den högre omkostnadsersättningen.

Den omkostnadsersättning som utbetalts ska redovisas på kontrolluppgiften till skattemyndigheten.

Det görs inget skatteavdrag och betalas inga avgifter på omkostnadsersättningen. Omkostnadsersättningen är varken sjukpenning-eller pensionsgrundande.

Omkostnaden är uppdelad på två åldersklasser; 0-12 år samt 13-19 år. Den månad barnet fyller 13 år ska familjehemssekreterare anmäla detta till socialadministratör så att omkostnaden höjs.

Omkostnadsersättning

2.1 Delegation avseende beslut om omkostnadsersättning

Familjehemssekreteraren får besluta om omkostnadsersättning inom SKR:s riktlinjer. Omkostnadsersättning utöver denna regleras i respektive kommuns delegeringsreglemente.

2.2 Principerna för omkostnadsersättningen

Omkostnadsersättningen är till för att täcka de merkostnader som familjehemmet får när det tar emot barnet i sin familj. Generellt betalas en hög ersättning ut till familjehemmen som ska täcka de kostnader som kan uppkomma i och med en placering av ett barn. Ersättningen beräknas utifrån ålder.

Konsumentverkets beräkningar av kostnader för olika hushåll och för barn i olika åldrar har beaktats vid beräkningen av omkostnadsersättningens storlek. Nivån är satt med beaktande av att de placerade barnen har stora behov.

Vid tillfällig placering i ej utrett nätverkshem utgår grundomkostnad enligt SKR efter ålder. Behov av eventuell tilläggskostnad prövas individuellt om det finns skäl för detta.

Vid tillfällig placering i utrett familjehem eller vid stadigvarande placering i utrett familjehem utgår vanligtvis 90 % av högsta omkostnadsersättning enligt SKR, dvs grundkostnad och tilläggskostnad utifrån ålder. Vid dessa placeringar inkluderar löpande omkostnadsersättning i princip alla kostnader för barnet, såsom till exempel barnomsorgsavgift, busskort, telefon, umgängesresor, specialkost, glasögon/linser, semesterresor, fritidsaktiviteter och sparande. Undantaget är nödvändig utrustning vid nyplacering.

Vid placering i ekonomiskt utsatta familjehem (till exempel vissa nätverksfamiljehem) **kan det vara motiverat** att löpande endast utbetala grundomkostnad och att familjehemmet får ansöka om specifika tilläggskostnader. Detta kan göras för att säkerställa att hela omkostnaden kommer barnet till del samt att barnets ekonomiska förutsättningar ska matcha familjehemmets ekonomiska nivå.

Vid alla placeringar dras barnbidraget eller studiebidraget från omkostnaden om det utbetalas direkt till familjehemmet eller till den unge. Barnet kan ha extra tillägg från CSN och detta tillägg ska i så fall inte räknas som en inkomst.

CSN betalas inte ut under sommarlov (juli och augusti). Extra omkostnad för att kompensera detta betalas inte ut till familjehem som har högsta omkostnadsersättningen löpande. Dock kan extra omkostnad utbetalas till familjehem som löpande har grundomkostnad.

Vid planerade längre umgängen eller avlastning (ej korttidsvistelser) reduceras omkostnaden per dag men inget sker med barnbidrag eller studiebidrag.

Den unges eventuella egna inkomst från sommarjobb eller extrajobb påverkar inte familjehemmets ersättning så länge den unge går i gymnasieskolan. Om den unge däremot har inkomst i form av aktivitetserättning ska ej omkostnadsersättning utgå.

Grundersättning

I omkostnaden ingår kostnader för barnets livsuppehälle och del i de gemensamma hushållsutgifterna. Exempel på sådana utgifter är livsmedel, kläder, skor, personlig hygien, fickpengar, lek och

fritid, förbrukningsvaror, möbler, husgeråd, textilier, TV, telefon och normalt slitage. Hänsyn har tagits till att familjehemmet får kostnader för ökad förbrukning av el, vatten och normalt slitage.

Ersättningen utgår från att familjehemmet tar emot barnet i sin befintliga bostad, vilket innebär att placeringen inte medför högre boendekostnad eller högre hyra. Vid placering i ett sk bredvidboende kan kostnad för detta utgå om denna bedöms rimlig.

2.3 Tilläggskostnader i de fall inte den högre (90% av högsta) omkostnadsersättningen utbetalas

Om den högre omkostnadsersättningen utbetalas, vilket är normalfallet, ingår nedanstående kostnader i omkostnadsersättningen.

I de fall inte den högre omkostnaden utbetalas kan tilläggskostnader beviljas.

Exempel på sådana kostnader är barntillsynsavgift, kostnader för umgängesresor till föräldrar eller andra närstående och övriga resor, specialkost, glasögon eller linser, samt eventuella avgifter för färdtjänst. Barn i familjehemsvård omfattas av samma högkostnadsskydd för läkarvård och medicin som familjens övriga barn.

Kostnader som är regelbundet återkommande kan schabloniseras och betalas som en fast tilläggskostnad per månad medan andra kostnader uppkommer mer sällan och provas när det är aktuellt. Beslut bör skrivas när tilläggskostnader beviljas under placeringen. När det gäller schablonersättningar bör det i beslutet framgå att det ligger på familjehemmet att meddela om förhållandena ändras. Viktigt att tänka på här är att enstaka och tillfälliga tilläggskostnader gör att den totala månadsprocentsatsen höjs och kan överstiga den högsta skattefria kostnaden.

Glasögon och linser: Här beviljas max 3.5 % av pbb för bågar och den faktiska kostnaden för glas. Synundersökning bekostas i sin helhet. Kostnadsförslag, där den medicinska grunden till barnets behov av de aktuella glasen framgår, skall begäras in. Försäkringar skall utnyttjas om glasögonen har förorsakats genom olycka. Linser beviljas endast utifrån funktions- och medicinska skäl, ej kosmetiska. Det statliga glasögonbidraget skall alltid utnyttjas.

Milersättning (vid fritidsaktiviteter och umgänge): I de fall resorna är återkommande och kontinuerliga, läggs de in som en schablon i den löpande omkostnadsersättningen. I annat fall beviljas kostnaden utifrån en rimlighetsbedömning och enligt den milersättning som motsvarar den högsta skattefria milersättningen, som årligen fastställs av Skatteverket.

Barnomsorg: De kommunala kostnaderna för barnomsorg är godtagbara. Familjehemmet skall informeras om att det åligger dem att meddela familjehemsenheten om kostnaderna ändras.

Färdtjänst: Ansökan om tillstånd till färdtjänst ska sökas hos den kommun där sökande är bosatt eller hos den till vilken kommunen överlåtit sina uppgifter enligt färdtjänstlagen. En sådan ansökan kan göras av den sökande eller även legal företrädare för denna.

Läkarvård och medicin: Enstaka utlägg för medicin och läkarvård ersätts ej. Vid utlägg för medicin och läkarvård till placerade barn med långvarig sjukdom (t.ex. astma och ADHD) där utgifterna för medicinen och läkarvården är bestående och regelbundna, utbetalas årligen ersättning upp till gränsen för högkostnadsskyddet. Vid utlägg för medicin och läkarvård vid en intensiv sjukdomsperiod kan ersättning ges efter individuell prövning.

Pass: Vid behov kan ersättning utgå med max 1 % av pbb. OBS! Vårdnadshavarna måste medverka i passansökan.

2.4 Extra utrustning till barnet

Om den högre omkostnadsersättningen utbetalas, vilket är normalfallet, ingår nedanstående kostnader i omkostnadsersättningen.

När det gäller extrautrustning till det placerade barnet kan det till exempel vara fråga om inköp av cykel och dator/mobiltelefon. Skriftligt beslut skall skrivas. I det fall barnet har egna tillgångar, till exempel pengar på ett spärrat konto, skall barnsekreterare ha en dialog med barnets vårdnadshavare om möjlighet att låta barnets egna medel bekosta den extra utrustning som barnet behöver. I de fall socialnämnden beviljar kostnaderna för sådana inköp är det viktigt att notera att utrustningen som beviljas är till för att täcka barnets behov och att den tillhör barnet och inte familjehemmet. Om barnet flyttar från familjehemmet ska barnet få denna utrustning med sig. Detta bör framgå av beslutet som ligger till grund för utbetalningen.

Cykel: det får anses rimligt att ett barn behöver 3 cyklar under uppväxten (2 barncyklar och en vuxencykel). I första hand köps sådana begagnade. Max 3,5 % av basbeloppet beviljas för samtliga en cykel.

Semesterresor: Max 10 % av pbb/år.

Mobiltelefon: Max 3,1 % av pbb.

Surfplatta: Max 2,1 % pbb.

Dator: Max 5,1 % av pbb

Dyrare fritidsaktiviteter: Utlägg för fritidsaktiviteter ingår i grundkostnaden. Om barnet har dyrare fritidsaktiviteter (golf, ridning, ishockey etc.) och om dessa bedöms vara adekvata, kan utbetalning göras utifrån rimlighet och med max 10 % av pbb.

Kläder m.m: Socialnämnden ansvarar för att de som placeras i familjehem är utrustade med de kläder som behövs för den närmaste årstiden. I första hand skall föräldrarna stå för att barnen är utrustade. Därför skall det i första hand kollas upp vad barnet har hemma och om föräldrarna har möjlighet att stå för eventuellt inköp av kläder.

Sommar: Max 3,5 % av pbb. Vad som ska köpas beror på hur ett visst barns behov ser ut, vad barnet redan har och hur länge placeringen förväntas pågå.

Vinter: Max 5 % av pbb. Vad som ska köpas beror på hur ett visst barns behov ser ut, vad barnet redan har och hur länge placeringen förväntas pågå.

Det kan vara lämpligt att barnet, familjehemmet och i förekommande fall föräldrarna i samråd med Individ-och familjeomsorgen planerar vad som ska köpas.

2.5 Principer för utbetalning av extra omkostnadsersättning
Kostnaden för den beviljade extra utrustningen betalas till familjehemmet, som gör inköpet. Beloppet redovisas som omkostnadsersättning på kontrolluppgiften till skattemyndigheten.

Familjehemssekreterare och familjehemmet kommer överens om en maxsumma inom riktlinjerna för det aktuella inköpet. Familjehemmet skall i möjligaste mån lägga ut pengar för de kostnader som uppstår. Är detta ej möjligt skall om möjligt utbetalningen ske via nästa löneutbetalning. Efter insänt och redovisat kvitto ersätts familjehemmet sedan med den faktiska kostnaden för

inköpet. Detta förutsatt att kostnaden ligger inom ramen för överenskommelsen. Överstiger den faktiska kostnaden den överenskomna summan, är det familjehemmets eget ansvar att stå för den överstigande delen, vilket de bör bli informerade om innan det aktuella inköpet.

I de fall det rör sig om stora summor, är det inte rimligt att begära att familjehemmet skall lägga ut pengar. Om de ej kan invänta att ersättningen betalas ut vid nästa löneutbetalning finns det möjlighet att begära in offert eller kostnadsförslag, vilket är vanligt vid till exempel vid köp av glasögon, och en utbetalning baserad därpå kan sedan göras. Familjehemmet skall ombes att sedan skicka in kvitto för att redovisa det faktiska köpet.

I de fall det inte är möjligt att få en offert eller ett kostnadsförslag, skall familjehemmet ombes att undersöka priset för den aktuella varan och sedan kan en överenskommelse, inom ramen för riktlinjerna, träffas om en rimlig summa för inköpet. Familjehemssekreteraren och familjehemmet bör sätta en övre gräns, inom ramen för riktlinjerna, för hur mycket inköpet får kosta. Familjehemmet skall sedan redovisa köpet med kvitto. Eventuella avvikelser från den utbetalade summan regleras vid nästa utbetalning. Om köpet överstiger den utbetalade summan kan reglering endast ske om den överstigande delen är inom ramen för riktlinjerna och om den ej överstiger det överenskomna maxbeloppet. I andra fall får familjehemmet själva stå för den överstigande delen av kostnaden, vilket de bör bli informerade om innan det aktuella inköpet.

2.6 Startbidrag

Om det finns behov får barnssekreterare bevilja en engångssumma i samband med placeringen som ska täcka inköp av kläder aktuella för årstiden samt övriga eventuella behov, såsom inredning av rum och hygienutrustning. Det är viktigt att undersöka med föräldrar och eventuellt tidigare familjehem vilka kläder och övrig utrustning som finns att tillgå.

Sommarkläder, max 3,5 % av pbb.

Vinterkläder, max 5 % av pbb.

Övrig utrustning, se separat förteckning för vägledning.

2.7 Beviljade tings tillhörighet

Allt som kan räknas som personliga saker, exempelvis kläder, möbler, cyklar och annan utrustning som har beviljats till det

placerade barnet tillhör barnet och skall följa barnet vid en eventuell flytt.

Arvodet

3.1 Delegation avseende beslut om arvodessättning

Familjehemssekreteraren får besluta om arvodessättning inom SKR:s riktlinjer. Arvodessättning över denna nivå beslutas i enlighet med respektive kommuns delegeringsreglemente.

3.2 Principerna för arvodet

Arvodet är en skattepliktig inkomst, som beskattas som inkomst av tjänst. Det kan fördelas mellan familjehemsföräldrarna, eller utbetalas till en av dem enligt deras önskemål.

Socialnämnden gör avdrag för preliminär skatt och betalar lagstadgade avgifter.

Uppdraget att vara familjehem är inte semestergrundande.

Arvodet är såväl sjukpenning-som pensionsgrundande. Det berättigar dem däremot inte till tjänstepension.

Socialnämnden ska inte betala sjuklön under de första fjorton dagarna av en sjukperiod, eftersom det inte föreligger något anställningsförhållande. En familjehemsförälder ska sjukanmäla sig direkt till Försäkringskassan för att få sjukpenning.

Uppdragstiden som familjehem ger inte rätt till A-kassa.

Genom arvodet ersätts familjehemmet för sitt uppdrag och den tid som det för med sig. En familjehemsförälders åtaganden är att fungera som förälder i vardagssituationen det vill säga gå på föräldramöten, delta i utvecklingssamtal i förskola och skola, besök hos tandläkare och läkare, ta emot företrädare för socialnämnden och delta i fortbildning och handledning. Det arvode som utbetalas ska ha beräknats utifrån detta och kompensation för eventuell inkomstförlust ska inte ges i dessa fall.

Vid tillfällig placering i ej utrett nätverkshem utgår inget arvode, endast omkostnad enligt grundnivå.

3.3 Arvodessättning

Familjehemmet kan antingen få ett grundarvode eller ett förhöjt arvode. Individuell bedömning måste göras utifrån vilken arbetsinsats uppdraget kräver. Grundarvodena för familjehemmen baseras på SKR:s årliga rekommendationer. Arvodet följer

löneutvecklingen i vårddyrken som till exempel vårdare, barnskötare, vårdbiträden och behandlingsassistenter. Det innebär att grundarvode omräknas varje år med den procentsats som motsvarar den senast kända genomsnittliga löneökningen för dessa yrkesgrupper. Uppgifter om den procentuella löneökningen hämtas årligen från förbundets lönestatistik. Omräkningen gäller från och med den 1 januari respektive år.

3.4 Förhållanden som kan motivera en höjning av arvodet

För varje barn fastställs ett bestämt arvode per månad. Vid en nyplacering kan det ibland vara svårt att bedöma den placerades behov av insatser och därmed vilken arbetsinsats som kommer att krävas av familjehemmet. Inledningsvis kan då arvodet bestämmas för en begränsad period till exempel 3 månader. Därefter bör det finnas bättre förutsättningar att fastställa nivån på det löpande arvodet.

Barn som placeras i familjehem har vanligtvis sociala problem, funktionshinder eller andra påtagliga störningar av varierande omfattning. De rekommendationer till arvodering som förbunden lämnar har tagit hänsyn till detta. Rekommendationerna gäller oavsett vilket lagrum som placeringen (SoL, LVU) eller insatsen (LSS) grundar sig på.

I det följande lämnas exempel på förhållanden som, ensamma eller tillsammans, kräver ökade arbetsinsatser och kunskaper vilket motiverar en höjning av arvodet inom ramen för rekommendationerna.

- starkt utagerande beteende: bråkig, impulsdriven, aggressiv
- starkt hämmat beteende: passiv, depressiv, ängslig, inbunden
- specifika skolproblem: skolk, anpassningsproblem, konflikter
- missbruk av beroendeframkallande medel
- negativt beteende: kriminalitet, asocialitet, vagabondbeteende, prostitution
- fysiska och psykiska funktionshinder, begåvningshandikapp
- kroppslig sjukdom av kronisk karaktär, allergier, eksem och liknande som ställer krav på särskilda insatser omfattande kontakter med sjukvården, barn- och ungdomspsykiatri och myndigheter
- Omfattande kontakter med anhöriga eller andra närstående personer.
- Stora känslomässiga behov

3.5 Omständigheter som kan reducera arvodet och omkostnadsersättningen

Det förekommer att familjehem behöver avlastning i vården av barn som till följd av funktionshinder, sjukdom eller liknande är särskilt vårdkrävande. Det är fråga om ärenden där barnet regelbundet kommer att vistas utanför familjehemmet och där ersättningen kan behöva reduceras.

Frågan om förändringar i ersättningarna kan även bli aktuell när ett familjehemsplacerat barn ska gå i skolan på annat håll och behöver bo där under skoltid samtidigt som placeringen i familjehemmet behöver kvarstå.

Vid placering av barn och ungdomar i familjenätverket betalas som regel grundarvode ut, individuell bedömning görs alltid.

3.6 Kompensation genom tillfällig föräldrapenning

I rekommendationernas konstruktion har hänsyn tagits till att alla barn kan drabbas av tillfälliga sjukdomar och behöva ha en vuxen hemma hos sig. Familjehemets inkomstbortfall kompenseras då via den tillfälliga föräldrapenningen.

Ansökan om tillfällig föräldrapenning görs hos Försäkringskassan och ansvaret för att göra detta vilar på familjehemsföräldern. Kommunen ska inte kompensera för resterande inkomstbortfall.

3.7 Kompensation för inkomstbortfall

Frågan om kompensation för inkomstbortfall blir aktuell när nämnden rekryterar ett familjehem där familjehemsföräldrarna förvärvsarbetar och någon av dem behöver vara tjänstledig under en tidsbegränsad period för att vara hemma med barnet.

Vid alla placeringar är det rimligt att en vuxen avstår från förvärvsarbete och finns med barnet under en inskolningsperiod. Nämnden och familjehemmet ska ha kommit överens om detta i förväg och tidsbegränsat denna period. Inskolningsperioden kan förlängas om det finns särskilda skäl. Nämnden kompenserar familjehemsföräldern för dennas inkomstbortfall inklusive semesterersättning. För samma tid utbetalas det arvode som har fastställts utifrån barnets förhållande.

Det kan också förekomma att nämnden, med hänsyn till det placerade barnets behov, begär att en vuxen ska finnas hemma under en längre period. En sådan period ska tidsbegränsas och kan förlängas vid behov. Frågan blir aktuell vid till exempel spädbarnsplaceringar. Den familjehemsföräldern som då tar en tidsbegränsad

tjänstledighet förlorar sin förvärvsinkomst. Nämnden kompenserar för detta inkomstbortfall inklusive semesterersättning. För samma tid utbetalas det arvode som har fastställts utifrån barnets förhållande.

Ingen compensation ges för hemarbetande familjehemsförälder. Det kan förekomma att ett barn har så stora omvårdnadsbehov på grund av sitt sjukdomstillstånd eller svåra funktionshinder att det krävs en vuxen hemma på heltid. Ett sådant familjehemsuppdrag kommer sannolikt att bestå under överskådlig tid och är inte möjligt att kombinera med förvärvsarbete. Nämnden söker då ett familjehem som väljer att vara familjehem på heltid, kanske som alternativ till förvärvsarbete. I sådant fall har familjehemsföräldern gjort valet att avstå från förvärvsarbete för att vara familjehem. Det innebär att det inte finns någon förvärvsinkomst att kompensera för.

3.7.1 Delegation avseende beslut om compensation för förlorad arbetsinkomst

Enhetschef familjehemsenheten kan besluta om compensation för förlorad arbetsinkomst upp till 3 månader. För längre tid än så beslutar i enlighet med respektive kommuns delegeringsreglemente.

Särskilda regler avseende jourplaceringar

Vid akut jourplacering i utrett jourhem/familjehem utbetalas högsta arvode enligt SKR och omkostnad som tidigare beskrivits. Vid ej utrett hem betalas endast omkostnad ut under utredningstid.

Försäkringar

Familjehemsplacerade barn och ungdomar som placerats i familjehem av Bengtsfors, Dals-Ed, Mellerud, Färgelanda och Åmåls kommuner är kollektivt olycksfallsförsäkrade.

Familjehemmen ska ha en hemförsäkring med ett tillägg för allrisk/drulle/otursförsäkring. I de fall det familjehemsplacerade barnet skadar något i familjehemmet, skall familjehemmets hemförsäkring i första hand användas. Familjehemmet bör anmäla skadan till socialnämnden så fort som möjligt och diskussion får föras om socialnämnden skall ansvara för kostnaden för självrisk.

Riktlinje för arvode och omkostnadsersättningar samt sociala förmåner
för familjehem

I de fall besökande till det placerade barnet skadar något i
familjehemmet, ansvarar socialnämnden inte för detta.

Familjehemmets sociala förmåner från Försäkringskassan

Vård av barn: Familjehemmet har möjlighet att vara hemma och vårda ett sjukt barn under samma premisser som när barnet bor med sina föräldrar

Allmänt barnbidrag: Om barnet vårdas med stöd av SoL eller LVU under en längre period ska barnbidraget utbetalas till familjehemmet och omkostnadsersättningen reduceras med motsvarande belopp. Det familjehemsplacerade barnet berättigar inte till flerbarnstillägg (2 a § lagen om allmänt barnbidrag).

Bostadsbidrag: Familjehemmet kan vara berättigat till bostadsbidrag för det placerade barnet. Även föräldrar som har barnet boende hos sig för regelbundet umgänge kan ha rätt till bostadsbidrag. Närmare upplysningar om aktuella regler för bostadsbidrag finns hos Försäkringskassan

Omvårdnadsbidrag: Familjehem har ej rätt till omvårdnadsbidrag.

Andra ersättningar, barnpension och barnets sparpengar: SKR:s rekommendationer kring ersättningar och arvoden uppdateras årligen.

Högekostnadsskydd för läkarvård och mediciner: Samtliga barn i familjehemmet, inklusive det familjehemsplacerade barnet, omfattas av ett gemensamt högekostnadsskydd för läkarvård respektive medicin.

Barns pensionsförmåner: Barnet har rätt till barnpension om den ena eller båda föräldrarna är avlidna. Barnpensionen utgår enligt bestämmelserna i det allmänna pensionssystemet. Barnet kan också ha rätt till pension från annat håll, till exempel privata pensionsförsäkringar.

Den av barnets föräldrar som lever ska ansöka om och uppbära pension för barnets räkning. Om inget annat beslutas kommer barnpensionen att utbetalas till den efterlevande föräldern.

Barnets sparpengar: Familjehemsföräldrarna eller de särskilt förordnade vårdnadshavarna, bör spara pengar för barnets räkning. Detta är likställt med att ge barnet en penninggåva. Ett barns vårdnadshavare, ansvarar för att barnets pengar förvaltas och används på ett sätt som är till nytta för barnet. Detta gäller oavsett hur barnet fått dessa pengar. En förälder som är vårdnadshavare kan således komma över och använda barnets

tillgångar. Föräldrar som inte är vårdnadshavare kan inte få tillgång till barnets pengar. De familjehemsföräldrar som vill spara för barnets räkning bör lämpligen spara i eget namn. Pengarna kan sedan ges som gåva när barnet blir myndigt eller senare.

Delgivning

Utskriftsdatum: 2026-09-17 Utskriven av: Alexandra Järvelä Stenlund

Diarienummer:	Socialnämnden
Riktning:	Inkomna
Datum:	2026-07-17 - 2026-09-17
Notering:	

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	
2026.251	I	Protokollsutdrag operativa hälso- och sjukvårdsnämnden 260529 ang ungdomsmottagningar	Alexandra Järvelä Stenlund
2026-08-03			
SN 2026/7		Meddelanden 2026	
2026.252	I	Svar på skrivelse från strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden angående ungdomsmottagningar	Alexandra Järvelä Stenlund
2026-08-03			
SN 2026/7		Meddelanden 2026	